

PSİKOLOJİYE GİRİŞ

DUYGULAR

Ders 11

Sonraki Çarşamba Sınavı (kabataslak dökümü)

- GİRİŞ: 4
- BEYİN: 9
- FREUD: 9
- SKINNER: 9
- BİLİŞSEL GELİŞİM: 9
- DİL 9
- ALGI / DİKKAT: 9
- BELLEK: 9
- AŞK: 7
- EVRİM 4
- RASYONELLİK 4
- DUYGU: 18
- =% 100

SONRAKİ ÇARŞAMBA SINAVI

- Anlatım
  - Grey'in ders kitabı
  - Norton Okumaları (daha az ayrıntılı)
- Eski sınav örneklerine bakınız ...
En son ders izlencesine göz atın

Ders Tekrarı Oturumları

- Pazartesi, 2 / 26, 16:00-18:00
  - Salı, 2 / 27, 18:00-20:00
- Dunham laboratuvarları 220

William James: İçgüdüler Üzerine

Sadece psikologlara sorulan sorular:
Neden mutlu olduğumuzda kaşlarımızı
Çatmak yerine gülümseriz? Neden tek bir
arkadaşımıza konuştuğumuz gibi kalabalığa
konuşamayız? Neden genç bir kız bizim
aklımızı başımızdan alır? Genelde erkekler
şöyle der: “ Tabi ki gülümseriz, tabi ki
kalbimiz kalabalığın önünde pır pır eder, tabi
ki genç kızları severiz...

William James: İçgüdüler Üzerine

Ve böylece, belki de her hayvan belirli
nesnelerin varlığına bağlı olarak belirli bir
takım şeyler hissedebilir... Aslan için
sevilecek şey dişi aslan, ayı için ise, dişi ayı.
Bir kuluçka tavuğu için bir yuva dolusu
yumurtanın tamamen büyüleyici bir yaratık
olmaması ve üzerinde o kadar oturacak
kadar değerli olmaması fikri tamamen
canavarca gelebilir çünkü onun için öyledir...

Duygulara ilişkin yanlış kuramlar

Hayat duygular olmaksızın mümkün değildir

- Evrilmiş mekanizmalar amaç ve öncelikleri belirler
- Kültürel bağlamda şekillenir
- Fakat evrensel kökenler...

İçerik

- 1.Yüzselle ifadeler
- Gülümseme durumu
  - 1.Sosyal olmayan duygular
    - Korkma durumu
  - 1.Akrabalığa ilişkin duygular
  - 2.Akraba olunmayan kişilere ilişkin duygular

1.Evrensel hisler; evrensel yüzler

Bir surat yap

- Kaşlarınızı aşağı indirin ve onları birleştirin
  - Alt ve üst göz kapaklarınızı gerdirin
  - Gözlerinizi dikin. Gözleriniz biraz çıkıntı olabilir
  - Köşeleri, düz veya aşağı olacak şekilde dudaklarınızı bastırın

Bir surat yap

- 1.Dudaklarınızın köşelerini geriye çekin ve yukarıya kaldırın
- 2.Çenenizi kaldırın
- 3.Alt gözkapaklarınızı kaldırın (yapabiliyorsanız)

Değişik türde gülümsemeler vardır.

Gülümseme Çeşitleri

- Mutluluk gülümsemesi (Duchenne gülümsemesi)
- “Pan-Am” gülümsemesi, selamlama gülümsemesi
  - 10 aylıklar
  - Mutlu ya da mutsuz çiftler
  - Üniversite yıllık fotoğrafları

Üçüncü bir gülümseme

- Utangaç gülümseme, Taviz veren gülümsemeler
  - zorunlu bakışlar / yüzden kaçınma
  - çoğu zaman kendi kendine dokunma
  - kendini olumsuz değerlendirmepotansiyeli olan durumlar
  - utançlıkla ilgili
  - ortaklık için bir arzu ile ilgili

2. Sosyal olmayan duygular: Korku durumu

Korku

Örümcekler, yılanlar, yükseklik, fırtına, büyük hayvanlar, karanlık, kan, yabancılar, aşağılanma, derin sular, yalnız kalmak --bunların ortak noktası nedir?

NOT: silahlar, arabalar, elektrik prizleri
İnsan olmayan primatlardan nelerden korkar?

Chicagodaki çocuklar nelerden korkar?

Sosyal Duygular Akrabalara diğergâmlık

Hayvalar sadece yaşamkalın makinelere midir?

- Evrim teorisine göre değil
- Gen A: bir hayvanın yavrularına bakmasını sağlar
- Gen B: hayvanın sadece kendisine bakmasını sağlıyor
- A Gen'i kazanır
- Burada önemli olan üremedir

Bir dakikalığına hayvanları unutun

- Bir bakış açısı..
  - soğuk algınlığı virüsü
  - toksoplazmik parazit
  - kuduz virüsü
- Hayvanlar bu organizmaların üremek için sömürdüğü araçlardır

Genin perspektifinden...

Genin perspektifinden...

- Hangi genler hayatta kalır?
- Kendilerinden en fazla sayıda kopya üretenler
- Hayvanlarkenlerin ürettiği araçlardır
-
- "Bir hayvan yalnızca genlerin diğer geni oluşturma yoludur"

Bencil gen özgeci hayvanlara neden olur

- Gen bazında evrim birini diğerinden zor ve hızlı bir şekilde ayırdetmeksizin gerçekleşir.

Haldane'in

- " Kardeşiniz için hayatınızı verir misiniz?"
- "Hayır, ama ben hayatımı seve seve üç kardeş ya da birinci dereceden kuzenden olan beş yeğen için veririm"

Haldane'in matematiđi

--"Kardeşiniz için hayatınızı verir misiniz?"
(genlerinizin %50 sine sahip)

Haldane'in matematiđi

--" Kardeşiniz için hayatınızı verir misiniz?"
(genlerinizin %50 sine sahip)
-- " Hayır, ama ben hayatımı seve seve üç kardeş
(%150) ya da beş yeğen (%125), ya da dokuz birinci
dereceden kuzen (112,5) için veririm"

Seçin: Siz ya da üç kardeşiniz ölecek

- Gen A: bir hayvanın ölmeyi seçmesini sağlar
- Gen B: bir hayvanın kardeşleri için ölmeyi seçmesini sağlar
- A Gen'i kazanır

Yeni bir erkek bir onur kazandığında (önündeki
erkeği öldürdüğünde ya da onu yendiğinde) ...

- kalan bütün yavruları öldürür
- hamile dişi aslında düşük yapma sürecini başlatır

Seçin: Siz ya da üç kardeşiniz ölecek

- Gen A: bir hayvanın ölmeyi seçmesini sağlar
- Gen B: bir hayvanın kardeşleri için ölmeyi seçmesini sağlar
- A Gen'i kazanır

Hayvanlar akrabalarına iyi davranmak için evrilmiştir

- Özellikle çocuklarına (%50 gene sahip)
- Ve özellikle kuşlar ve memeliler
- Miktar değil kalite önemli
- Uzun dönem dayanıklılık cinsel olgunluktan önce gelir
- İki tip psikolojik mekanizma var:
  - ebeveynlerin çocuklara davranışı
  - çocukların ebeveynlere davranışı

Bebeğin ebeveyne bağlanması

- Dolap teorisi (Skinner)
- Doğuştan gelen bağlanma (Bowlby)
  - pozitif: konfor ve sosyal etkileşim için anneyle beraberlik
  - negatif: Yabancı korkusu

Harlow: Tel anneler vs havlu anneler